

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการไต่ถามข้อพิพาททางแพ่ง¹

พิสันต์ แก้วขุนทอง²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการไต่ถามข้อพิพาททางแพ่ง โดยผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการไต่ถามข้อพิพาทประกอบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการไต่ถามข้อพิพาททางแพ่งทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันปัญหาคดีชั้นศาลที่เป็นเหตุให้การพิจารณาคดีของศาลในแต่ละคดีเป็นไปได้ช้า ผู้พิพากษาแต่ละท่านต้องรับผิดชอบงานคดีที่มีปริมาณมากขึ้นนั้น แม้ว่าระบบศาลเองจะมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาโดยใช้วิธีการบริหารจัดการคดี (Case management) และการไต่ถามข้อพิพาทในศาล แต่ด้วยสภาพสังคมและเศรษฐกิจของไทยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำนวนความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเริ่มมีจำนวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ หากยังคงให้ศาลเป็นองค์กรเดียวที่จะรับผิดชอบข้อขัดแย้งทุกเรื่องย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวมอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ถึงแม้ว่าจะมีการนำวิธีการไต่ถามข้อพิพาทมาใช้ในศาลโดยผู้พิพากษาผู้พิจารณาคดีหรือผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ควบคู่กับการพิจารณาพิพากษาคดี แม้ว่าจะดำเนินการตามมาตรา 20 ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งก็ตาม แต่ก็ยังคงมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ใช้ระยะเวลาและความยุ่งยาก

ด้วยเหตุนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 20 ตรี โดยเป็นกระบวนการพิจารณาทางเลือกที่จะรับข้อพิพาทด้วยการไต่ถาม ประนีประนอมยอมความกันนี้ เป็นการส่งเสริมการหาทางออกให้คู่ความทั้ง 2 ฝ่ายได้บรรลุข้อตกลงร่วมกันจากความสมัครใจของคู่ความทุกฝ่ายในลักษณะการยุติข้อพิพาทด้วยความสมานฉันท์ต่อกัน โดยขั้นตอนการไต่ถามที่ผ่านมามี 2 ลักษณะ คือ 1. การไต่ถามข้อพิพาทก่อนถึงวันนัดพิจารณา โดยหลังจากมีการฟ้องคดี โจทก์อาจแสดงความประสงค์ต่อศาลเพื่อขอให้ศาลเข้าสู่ระบบไต่ถาม หรือเมื่อจำเลยได้รับสำเนาคำฟ้องอาจแจ้งความประสงค์เพื่อขอไต่ถาม 2. การไต่ถามข้อพิพาทระหว่างการพิจารณาคดีของศาล คู่ความสามารถขอให้ศาลใช้ระบบไต่ถามเวลาใด ๆ ก็ได้ระหว่างการพิจารณาคดี ขณะที่หากคู่ความ 2 ฝ่ายไต่ถามตกลงกันได้ก็จะนำมาสู่การถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ หรือศาลมีคำพิพากษาไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความตามที่คู่ความตกลง แต่เมื่อมีกฎหมายอันเกี่ยวกับการไต่ถามก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งผู้ที่จะเป็นคู่ความเมื่อมีการ

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่องปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการไต่ถามข้อพิพาททางแพ่ง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิฑิตอนันต์ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนพ จิตต์รุ่งเกียรติ และ(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกพร สุมนะเศรษฐกุล

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โต้แย้งสิทธิ จึงไม่จำเป็นต้องมีการฟ้องร้องคดีต่อศาลก่อน โดยสามารถยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้มีการไกล่เกลี่ย โดยกระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องนี้ได้ เป็นการระงับข้อพิพาททางเลือก ให้คู่กรณีสามารถตกลงหรือประนีประนอมยอมความกันก่อนจะมีการฟ้องต่อศาล ยังไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล และหากสามารถตกลงหรือประนีประนอมกันได้ สามารถร้องขอต่อศาลให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมได้ตามมาตรา 138 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เปรียบเสมือนการให้ศาลมีคำพิพากษาในประเด็นแห่งคดีตามที่คู่ความตกลงกันเอง โดยคำนึงถึงความยินยอมของคู่กรณีเป็นเรื่องสำคัญและเพื่อลดปริมาณคดีที่นำมาสู่ศาลให้น้อยลง กับทั้งเป็นการลดปัญหาความขัดแย้งซึ่งเป็นเหตุพิพาททำให้เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่ากฎหมายฉบับนี้แม้จะได้มีการแก้ไขแล้วก็ยังคงมีปัญหาค้างคาในหลายประการ โดยผู้ศึกษาสามารถสรุปสาระสำคัญของแต่ละประเด็นปัญหาได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่งปัญหาเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้อง

เนื่องจากมาตรา 20 ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้วางหลักไว้ว่า ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ หากมีการฟ้องคดีนั้นเพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงหรือประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการด้วยความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยหากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมเสนอข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาล หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณี หลักแห่งความสุจริตเป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายและคู่สัญญาอาจร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมพร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อศาล หากศาลเห็นว่ากรณีมีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำพิพากษาไปในเวลานั้น ก็ให้ศาลมีคำพิพากษาไปตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวได้ การขอและการดำเนินการวิธีการไกล่เกลี่ยนี้ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาลและให้เป็นที่สุดแต่หากคู่กรณีไม่สามารถยุติข้อพิพาทในการไกล่เกลี่ยได้ ศาลต้องจำหน่ายคดี จากการบัญญัติไว้ดังกล่าวนี หากผู้ยื่นคำร้องจะดำเนินคดีดังกล่าวต่อไป ก็ต้องนำคดีไปฟ้องต่อศาลเพื่อให้ศาลรับคดีไว้พิจารณาเช่นคดีทั่วไปอีกครั้ง โดยไม่สามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลรับข้อพิพาทนั้นไว้เป็นคดีในศาลเพื่อพิจารณาพิพากษาอย่างเช่นการยื่นฟ้องคดีได้เลย จึงจะเห็นได้ว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้อง ตามมาตรา 20 ตรี ต้องอาศัยความสมัครใจของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย หากคู่กรณียังไม่เห็นความสำคัญของการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามมาตรา 20 ตรี ก็ไม่สามารถบังคับให้อีกฝ่ายมาศาลตามที่ร้องขอได้ ซึ่งต่างกับวิธีการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องในประเทศญี่ปุ่นที่เปิดโอกาสให้คู่กรณีที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยตกลงกันได้นั้น คู่ความกลับสามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลรับคดีไว้พิจารณาโดยให้มีสถานะเป็นโจทก์และจำเลยอย่างคดีสามัญทั่วไปเพื่อให้ศาลพิจารณาพิพากษากลับมาตามกระบวนการ

พิจารณาได้เลย หากกฎหมายไทยมีการเปิดโอกาสให้สามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลได้อย่างเช่นประเทศญี่ปุ่น ก็จะสามารถยุติข้อพิพาทที่เกิดขึ้นได้เร็วขึ้น และไม่ยืดเยื้อ

ประเด็นที่สองปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการไกล่เกลี่ยเกี่ยวกับทุนทรัพย์

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 32) พ.ศ. 2563 ประกอบข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง พ.ศ. 2563 สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ในทุกกรณี แต่ตามพระราชบัญญัติการเกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.2562 ซึ่งเป็นการไกล่เกลี่ยในภาคประชาชนนั้น กฎหมายกลับจำกัดสิทธิ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องทุนทรัพย์ ลักษณะคดีว่าด้วยเรื่องสภาพบุคคล ครอบครัว และอื่นๆ ที่กฎหมายกำหนดยกเว้นไว้ในตามมาตรา 20 ประกอบมาตรา 69 แต่เมื่อพิจารณาตามจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันประชาชนมักจะมีข้อพิพาทที่มีทุนทรัพย์เกินสองแสนบาทเสียเป็นส่วนใหญ่ และลักษณะคดีก็มักจะเกี่ยวกับสภาพบุคคล ครอบครัว และอื่น ๆ ในขณะที่เดียวกันพบว่าหลักเกณฑ์ของการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่งของพนักงานฝ่ายปกครองซึ่งดำเนินการโดยนายอำเภอและปลัดอำเภอ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. 2553 นั้นก็ไม่มีอำนาจในการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทดังกล่าวได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติการเกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.2562 จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสามารถกระทำแทนได้โดยไม่จำกัดสิทธิว่าด้วยเรื่องทุนทรัพย์และลักษณะคดีของบุคคล ด้วยเหตุผลเพราะการไกล่เกลี่ยเป็นเรื่องระหว่างบุคคล ดังนั้นข้อตกลงในการไกล่เกลี่ยย่อมเป็นเรื่องระหว่างคู่กรณีเท่านั้น ซึ่งรัฐจะมาจำกัดสิทธิด้วยเหตุดังกล่าวนี้ไม่ได้ เพราะจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการระงับข้อพิพาทหรือยุติข้อขัดแย้งทางแพ่ง

ประเด็นที่สามปัญหาเกี่ยวกับหลักการพิจารณาของศาลในคดีแพ่งสามัญ กรณีวิธีการไกล่เกลี่ย

ในกรณีวันนัดพิจารณาของศาลนัดแรกในคดีแพ่งสามัญ ศาลจะนัดชี้สองสถานหรือสืบพยาน แต่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ว่าให้มีการไกล่เกลี่ยในวันนัดดังกล่าวด้วย ซึ่งส่งผลให้ในความเป็นจริงแม้คู่ความต่างทราบดีว่าการไกล่เกลี่ยเป็นทางออกที่ดีสำหรับคู่ความที่จะได้เจรจาเพื่อยุติข้อพิพาท แต่เมื่อกฎหมายไม่มีบัญญัติไว้ให้มีการไกล่เกลี่ยในนัดแรกดังกล่าว ทนายความจะไม่ให้ความสำคัญที่จะนำคดีเข้าสู่กระบวนการเนื่องจากขั้นตอนการพิจารณาในคดีแพ่งสามัญทั่วไปมีหลายขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่ยื่นฟ้อง ไปจนถึงก่อนศาลพิพากษา ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างขั้นตอนถือว่าคดีดังกล่าวถือเป็นกระบวนการพิจารณาของศาล ซึ่งในระหว่างนี้คู่ความสามารถประนีประนอมยอมความกันได้แต่เว้นแต่ข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นจะขัดหลักกฎหมาย มาตรา 138 แต่เห็นได้ว่า ในกระบวนการพิจารณาคดีแพ่งสามัญตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ไม่มีบทมาตรใดที่กำหนดให้คู่ความหรือศาลต้องไกล่เกลี่ยในระหว่างพิจารณา ยกเว้นคดีมโนสำเนา ดังนั้นหากคู่ความจะใช้การไกล่เกลี่ยจะต้องยื่นเป็นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลพิจารณา สำหรับในคดีแพ่งสามัญทั่วไปจะมีความสำคัญในส่วนของ “ประเด็นข้อพิพาท”

กล่าวคือ ข้อโต้แย้งหรือข้อพิพาทระหว่างคู่ความในคดีที่มีนัยสำคัญต่อผลแห่งคดีนั้นซึ่งคู่ความได้ยกไว้แล้วในคำคู่ความ เพราะมีความสัมพันธ์กับการสืบสวนหลักฐานและการวินิจฉัยคดีที่จะต้องเป็นไปตามประเด็นข้อพิพาทเท่านั้น ซึ่งลักษณะของประเด็นข้อพิพาท คือ ประเด็นข้อพิพาทเกิดจากคำคู่ความเท่านั้น ประเด็นข้อพิพาทเกิดจากคำฟ้องและคำให้การซึ่งไม่รับกันซึ่งเป็นประเด็นในปัญหาข้อเท็จจริงและประเด็นในปัญหาข้อกฎหมาย เพื่อกำหนดภาระการพิสูจน์ความผิด ดังนั้น หากมีกฎหมายบัญญัติให้คู่ความต้องไต่ถามกันในคดีแพ่งสามัญเช่นเดียวกับคดี민โนสารก็จะมีการบวนการที่สามารถช่วยให้คดีเสร็จลงได้ด้วยความรวดเร็วขึ้น ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายของคู่ความ ลดภาระคดีขึ้นสู่ศาล และปัญหาคดีขึ้นสู่ศาล ทั้งยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายให้ภาครัฐอีกด้วย

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการไต่ถามข้อพิพาททางแพ่ง ทั้ง 3 ประเด็นดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการไต่ถามข้อพิพาทก่อนฟ้อง

เดิม มาตรา 20 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเพิ่มเติม พ.ศ. 2563 บัญญัติว่า “ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจหากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไต่ถามข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องได้ตกลงหรือประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้องรวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไต่ถาม หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไต่ถาม ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองโดยคู่กรณีจะมีทนายความมาด้วยหรือไม่ก็ได้ และแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทต่อไปโดยให้นำความใน มาตรา 20 ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมเสนอข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาล หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณี หลักแห่งความสุจริตเป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก็ให้คู่กรณีลงลายมือชื่อในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น

ในวันทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความตามวรรคหนึ่งคู่สัญญาอาจร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม พร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อศาลหากศาลเห็นว่ากรณีมีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำพิพากษาไปในเวลานั้น ก็ให้ศาลมีคำพิพากษาไปตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวได้โดยให้นำความในมาตรา 138 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การขอและการดำเนินการตามมาตรานี้ ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล

คำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้วแต่การไต่ถามถึงสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วหลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไต่ถามถึงสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไต่ถามถึงสิ้นสุดลง”

ควรเพิ่ม วรรคหก ในมาตรา 20 ตี แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเพิ่มเติม พ.ศ. 2563

เป็น “เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้ว แต่การไต่ถามถึงสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล ให้ขยายระยะเวลาออกไปอีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่การไต่ถามถึงสิ้นสุดลง คู่และให้พิพาทสามารถขอยื่นคำร้องแสดงความประสงค์ให้ศาลรับข้อพิพาทนั้น โดยให้ถือเป็นคำฟ้อง และให้นำกระบวนการพิจารณานับแต่โจทก์ยื่นคำฟ้องในคดีแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

2. ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการไต่ถามถึงเกี่ยวกับทุนทรัพย์

เดิม มาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการไต่ถามถึงข้อพิพาท พ.ศ.2562 บัญญัติว่า “การไต่ถามถึงข้อพิพาททางแพ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเกี่ยวข้องกับสิทธิแห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัว หรือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ไม่สามารถกระทำได้

การไต่ถามถึงข้อพิพาททางแพ่งให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์
- (2) ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์มรดก
- (3) ข้อพิพาทอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
- (4) ข้อพิพาทอื่นนอกจาก (1) (2) และ (3) ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท หรือไม่เกินจำนวนตามที่

กำหนดในพระราชกฤษฎีกา”

กฎกระทรวงว่าด้วยการไต่ถามถึงและประนีประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. 2553 ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้ “ข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อพิพาททางแพ่งเกี่ยวกับที่ดิน มรดก และข้อพิพาททางแพ่งอื่นที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสองแสนบาทหรือมากกว่านั้น ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา”

เห็นควร (ยกเลิก) มาตรา 20 วรรคสอง (4) แห่งพระราชบัญญัติการไต่ถามถึงข้อพิพาท พ.ศ.2562

แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 2 แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการไต่ถามถึงและประนีประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. 2553

เป็น “ข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อพิพาททางแพ่งเกี่ยวกับที่ดิน มรดก และข้อพิพาททางแพ่งอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา”

3. ปัญหาเกี่ยวกับหลักพิจารณาของศาลในคดีแพ่งสามัญ กรณีวิธีการไต่ถามถึง

เดิม วิธีการไต่ถามถึงเพื่อยุติข้อพิพาทในคดีแพ่งสามัญ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ไม่ได้กำหนดให้ศาลต้องทำการไต่ถามถึงก่อนสืบพยาน เว้นแต่คู่ความจะร้องขอตามมาตรา 182 วรรคสามให้ศาลจัดวิธีการไต่ถามถึงตามคำแถลงของคู่ความ

เห็นควรเพิ่ม มาตรา 182 วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

เป็น “ตามความวรรคสอง ก่อนชี้สองสถานหรือสืบพยานให้นำความตามมาตรา 193 วรรคสอง มาบังคับใช้โดยอนุโลม”

เอกสารอ้างอิง

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. เอกสารแนวทางการปฏิบัติงานตามกฎหมายเกี่ยวกับการไต่ถามข้อพิพาท

ภาคประชาชน (สำหรับศูนย์ไต่ถามข้อพิพาทภาคประชาชน (นาร่อง)). พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพมหานคร: กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาทกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกระทรวงยุติธรรม, 2562.

กรมบังคับคดี. การไต่ถามข้อพิพาท. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : หจก. อาร์ทีสทรี ดีไซน์, 2561.

ชลัท ประเทืองรัตน. “พัฒนาการการไต่ถามโดยคนกลางในประเทศไทย จากอดีตถึงปัจจุบันสู่อนาคต.”

สถาบันพระปกเกล้า. (มกราคม - เมษายน 2564): 114.

ทัศนีย์ ไชยแสน. “การไต่ถามข้อพิพาทก่อนการฟ้องคดี ศึกษากรณีคดีปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม.” สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2564.

ภัญญิญา สิริบรรพิตพัฒน์ และเศรษฐภัทร์ กรีกุล. “การไต่ถามข้อพิพาททางการแพทย์ ศึกษากรณีเปรียบเทียบระหว่างไทยกับญี่ปุ่น.” สารนิพนธ์คณะนิติศาสตร์ สาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2563.

ภัทราวรรณ เกตุลักษณ์ และ ธาณี วรภัทร์. “การไต่ถามข้อพิพาทโดยภาคเอกชน: ศึกษาตามพระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ, 2562.” *The Journal of Law. Public Administration and Social Science*. School of Law Chiang Rai Rajabhat University Vol.6 No.1 (January – June 2022): 234.

วิศรุต บัณฑิตขจร. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการไต่ถามข้อพิพาท : ศึกษากรณีการไต่ถามข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2566.

เศรษฐภัทร์ กรีกุล. “การไต่ถามข้อพิพาททางการแพทย์ ศึกษากรณีเปรียบเทียบระหว่างไทยกับญี่ปุ่น.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2563.

สระเกตุ ปานเถื่อน และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. “การนำนโยบายยุติธรรมทางเลือกด้วยวิธีการไต่ถามข้อพิพาทไปปฏิบัติ.” *Journal of Roi Kaensarn Academi* 7. 12 (ธันวาคม 2565): 291.